

Numer 3/2016 (19)

6 października 2016

ISSN 2299-6966

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ wiejska

Aktualności

Wiedza

Opinie

Wydarzenia CDR

Prawo i podatki

Zarządzanie

Spółeczeństwo wiejskie

Otoczenie gospodarcze

Przedsiębiorczość rolna

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do zapoznania się z kolejnym numerem biuletynu „Przedsiębiorczość wiejska”.

W bieżącym numerze poruszane są następujące tematy:

BHP w małej firmie Mateusz Grojec, CDR O/Kraków	2
Zasady ogólne postępowania podatkowego Mateusz Grojec, CDR O/Kraków	4
Odwołanie od decyzji naczelnika urzędu skarbowego MAG, CDR O/Kraków	8
Zawarcie umowy—o czym warto pamiętać? Mateusz Grojec, CDR O/Kraków	10
Wyższy limit VAT MAG, CDR O/Kraków	13
Niższy CIT dla małych przedsiębiorców od 2017 r. MAG, CDR O/Kraków	14
Przedawnienie roszczeń MAG, CDR O/Kraków	15
Gwarancje spłaty kredytów dla MŚP udzielane przez BGK MAG, CDR O/Kraków	17
Marka osobista przedsiębiorcy—po co to komu? MAG, CDR O/Kraków	18
Komunikacja niewerbalna w biznesie Mateusz Grojec, CDR O/Kraków	19
Koncentracja w procesie nauki Michał Wnęk, CDR O/Kraków	21

Zachęcamy wszystkich Państwa do włączenia się w pracę nad biuletynem, poprzez przygotowywanie artykułów, zgłaszanie przykładów ciekawych inicjatyw, opinii, spostrzeżeń. Artykuły te mogą prezentować wszelkie zagadnienia dotyczące przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Mogą mieć one charakter

Redakcja Mateusz Grojec	Dane kontaktowe (na te adresy prosimy przysyłać artykuły lub opinie): Mateusz Grojec, 12 424 05 25, m.grojec@cdr.gov.p
Oprac. graficzne Mateusz Grojec	DZIAŁ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH CDR O/KRAKÓW

BHP w małej firmie

Przedsiębiorca, Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą zazwyczaj nie zastanawiają się nad kwestią BHP w swojej firmie. Dopóki pracują sami, nie są zagrożeni żadnymi negatywnymi konsekwencjami. W momencie, gdy zaczynają zatrudniać pracowników, pojawiają się jednak dodatkowe obowiązki związane z zapewnieniem odpowiednich warunków pracy oraz spełnieniem ogólnych zasad BHP. Należy o tym pamiętać, gdyż ewentualne wypadki przy pracy, oprócz utraty zdrowia lub nawet życia przez pracownika, mogą skutkować dużymi stratami dla firmy.

Jednoosobowych działalności gospodarczych niezatrudniających pracowników, nie obowiązują wymogi BHP. Właściciel takiej firmy nie jest

zobowiązany do przeprowadzania ocen ryzyka zawodowego związanego z prowadzoną działalnością, robienia okresowych badań lekarskich, sporządzania instrukcji stanowiskowych. Nawet w wypadku, gdy przedsiębiorcy takiemu pomaga współmałżonek albo osoba z I grupy pokrewieństwa, nie ma obowiązku wykonywania zadań związanych z BHP. Ma to swoje źródło w obowiązujących przepisach - małżonkowie prowadzący wspólnie gospodarstwo domowe, we wspomnianej wyżej sytuacji nie muszą nawiązywać formalnych stosunków pracy, co oznacza, że na właściciela nie spadają również obowiązki dotyczące higieny pracy.

W razie, gdy osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą zdecyduje się na zatrudnienie pracownika na podstawie umowy o pracę, sytuacja ta się zmienia ponieważ staje się pracodawcą i zaczynają go obowiązywać przepisy wynikające z Kodeksu pracy, w tym te dotyczące BHP. Regulacje prawa pracy w wielu kwestiach przewidują mniej rygorystyczne podejście do małych firm, jednak w odniesieniu do spraw BHP prawo pracy nie przewiduje odstępstw. Bez względu na stan załogi, każdy pracodawca musi stosować przepisy powszechnie obowiązujące. Odpowie-

dzialność za stan BHP w zakładzie pracy zawsze ponosi pracodawca, nawet jeżeli zadania z tym związane zleci pracownikowi.

Ustawowym obowiązkiem pracodawcy jest organizowanie szkoleń BHP dla pracowników - muszą się one odbywać w ich godzinach pracy oraz na koszt pracodawcy. Do szkoleń obowiązkowych należą szkolenie wstępne organizowane przy zatrudnieniu nowego pracownika, zawierające podstawowe informacje na temat zasad BHP oraz z instruktażu stanowiskowego oraz szkolenia okresowe. Innym obowiązkiem pracodawcy jest profilaktyczna ochrona zdrowia, w ramach której wymaga się przeprowadzenia badań lekarskich wstępnych, okresowych i kontrolnych.

Zgodnie z art. 207 par. 2 Kodeksu pracy pracodawca powinien:

- organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy,
- zapewnić przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń,
- zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzoru nad warunkami pracy,

BHP w małej firmie

- zapewniać wykonanie zaleceń społecznego inspektora pracy.

Ponadto, jeżeli specyfika obowiązków pracownika polega na pracy z czynnikami szkodliwymi lub niebezpiecznymi, bezwzględnie należy zapewnić mu środki ochrony indywidualnej.

Kodeks pracy zobowiązuje pracodawcę do wyznaczenia pracownika odpowiedzialnego za udzielanie pierwszej pomocy oraz wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. Taką osobą może być rzecz jasna pracodawca, jeśli posiada wiedzę oraz umiejętności w tym obszarze. Ponadto, w miejscu pracy powinny być zapewnione środki niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy, jak np. apteczka. Powinna się ona znajdować w miejscu ogólnodostępnym, a obok niej powinna znajdować się lista osób przeszkolonych z zasad udzielania pierwszej pomocy.

Powyżej wskazano tylko wybrane z obowiązków spoczywających na osobie prowadzącej własną działalność, zatrudniającej pracowników. Tematyka związana z BHP jest obszerna i zależy od rodzaju prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników oraz skali działalności firmy.

Co ważne, zatrudnienie pracowników nie powoduje konieczności stworzenia służby BHP czuwającej nad przestrzeganiem przepisów z zakresu BHP. Bezwzględnie wymogiem tworzenia takiej służby obłożeni zostali pracodawcy zatrudniający więcej niż 100 pracowników. Zadania służby bhp w zakładach poniżej 100 pracowników mogą być natomiast realizowane przez pracownika zatrudnionego przy innej pracy - w ramach tego samego stosunku pracy - lub np. można je zlecić specjalistycznej firmie. W pewnych przypadkach właściciel może prowadzić te kwestie sam.

Warto jednak pamiętać, że niektóre obszary związane z BHP wymagają posiadania odpowiednich kwalifikacji, nie mówiąc już o posiadaniu specjalistycznej wiedzy.

Jeżeli przedsiębiorca zdecyduje się na prowadzenie spraw BHP w swojej firmie na własną rękę, musi pamiętać, iż konieczne jest spełnienie warunków określonych w przepisach. One zaś stanowią, że właściciel firmy może samodzielnie prowadzić zadania i dokumentację BHP jeśli:

- posiada odpowiednie szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- liczba zatrudnionych przez niego pracowników nie przekracza 10 osób,
- zatrudnia do 20 pracowników, przy czym jego działalność jest zakwalifikowana do grupy działalności, dla której ustalono nie wyższą niż trzecią kategorię ryzyka w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Warto na koniec zauważyć, że pracodawca zatrudniający do 20 pracowników zobowiązany jest zapewnić im co najmniej ustępy i umywalki, a także warunki do higienicznego przechowywania odzieży własnej (domowej), roboczej i ochronnej oraz do higienicznego spożywania posiłków. Jeżeli na stanowiskach pracy u takiego pracodawcy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia i prace brudzące lub nie występują szczególne wymagania sanitarne, miejsca do spożywania. Takiego ustępstwa próżno szukać w zakładach zatrudniających powyżej 20 pracowników. Zakłady te nie mogą skupić w jednym pomieszczeniu miejsca do spożywania posiłków, przechowywania odzieży i umywalk.

Mateusz Grojec

CDR O/Kraków

Zasady ogólne postępowania podatkowego

Prowadzone przez organy podatkowe na podstawie przepisów Ordynacji postępowania opierają się na zasadach ogólnych tego postępowania. Stanowią one podstawowe reguły postępowania, uznane za takie przez ustawodawcę. Zasady te nie mają tylko i wyłącznie cech wskazówek czy zaleceń, lecz są normami prawa, naruszenie których jest oceniane z takim samym skutkiem prawnym przez organy i sądy, jak naruszenie jakiegokolwiek przepisu prawa.

Zasady ogólne postępowania podatkowego dotyczą przede wszystkim samego postępowania, celem którego jest rozstrzygnięcie indywidualnej sprawy w drodze decyzji administracyjnej i obowiązują tu w pełnym zakresie. Funkcja tych zasad polega generalnie na:

- ujednoczeniu interpretacji przepisów proceduralnych,
- wypełnianiu luk prawnych
- wzmacnianiu pozycji procesowej podmiotów postępowania podatkowego.

W Ordynacji podatkowej zostały zawarte następujące zasady ogólne postępowania podatkowego:

Zasada prawdy obiektywnej

Naczelną zasadą postępowania podatkowego. Obliguje ona organy podatkowe w toku postępowania do podejmowania wszelkich niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy podatkowej. Działania te przyjmują charakter postępowania dowodowego. Jego ciężar spoczywa na organie podatkowym, który z urzędu powinien określić okoliczności faktyczne istotne dla sprawy i przeprowadzić dowody konieczne dla ich ustalenia. Obowiązek ten nie może być w żadnym wypadku przerzucany na

podatnika, jeśli nie wskazuje tego konkretna ustawa. Zaniechanie przez organ administracji państwowej podjęcia czynności procesowych zmierzających do zebrania pełnego materiału dowodowego, zwłaszcza gdy strona powołuje się na określone i ważne dla niej okoliczności, jest uchybieniem przepisom postępowania, skutkującym wadliwością decyzji która może być podstawą do uchylenia rozstrzygnięcia w danej sprawie podatkowej

Zasada legalizmu i praworządności

Zgodnie z tą zasadą organy podatkowe powinny działać na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i w toku postępowania winny stać na straży praworządności.

Oznacza ona iż w postępowaniu podatkowym nie ma zastosowania zasada, że dozwolone jest wszystko to, co nie jest przez prawo zakazane. Każdej czynności wykonywanej przez organ podatkowy w ramach postępowania podatkowego musi być oparta na konkretnym przepisie prawa.

Zasady ogólne postępowania podatkowego

Zasada prowadzenia postępowania podatkowego w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych

Zgodnie z tą zasadą, działania organów obu instancji powinny prowadzić podatnika do przekonania, iż postępowanie organów państwa jest prawidłowe i odpowiada prawu. Dotyczy ona też środków materialnych, np. odpowiednie pomieszczenia, obsługa w tym samym czasie nie więcej niż jednej osoby w danym pokoju. Organy podatkowe winny uwzględniać przy ustalaniu godzin przesłuchania czy stawienia się na wezwanie, możliwości dogodnego dojazdu strony do siedziby organu podatkowego z miejsca zamieszkania.

Zasada ta oznacza też między innymi, iż uchyczenia organu prowadzącego postępowanie nie mogą powodować ujemnych następstw dla obywatela, który działa w dobrej wierze i w zaufaniu do treści otrzymanej decyzji. Wszelkie niejasności czy też wątpliwości dotyczące stanu faktycznego nie mogą być rozstrzygane na niekorzyść podatnika.

Zasada udzielania informacji podatkowej stronom postępowania

Organy podatkowe w postępowaniu podatkowym zobowiązane są udzielać niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania. Można wymagać od organu podatkowego, by udzielał stronie nieorientującej się w zawłościach procedury stosownych informacji. Nie dotyczy to jednak sytuacji, w której osoba korzysta z pomocy kwalifikowanego pełnomocnika (adwokata, radcy prawnego czy doradcy podatkowego).

Zasada czynnego udziału stron w każdym stadium postępowania

Zgodnie z tą zasadą organy podatkowe mają obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji muszą umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Przed wydaniem decyzji organ podatkowy wyznacza stronie siedmiodniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego. Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych lub oględzin przynajmniej na 7 dni przed terminem. Strona ma również prawo brać udział w przeprowadzaniu dowodu, może zadawać pytania świadkom i biegłym oraz składać wyjaśnienia..

Organ podatkowy w drodze postanowienia (na które nie służy zażalenie), zawiadamia (nie ma prawa wzywać) strony postępowania podatkowego o możliwości ich udziału w przesłuchaniu świadka lub biegłego, czy w dokonywanych oględzinach rzeczy. Takie postanowienie powinno dotrzeć do adresata co najmniej na 7 dni przed terminem przeprowadzania dowodu, aby zainteresowany mógł się przygotować do tej czynności. Jest to termin ustawowy, który nie może być skracany, ale może być na wniosek strony odroczony w drodze decyzji.

Organ podatkowy może odstąpić od zasady czynnego udziału strony w postępowaniu podatkowym, jeżeli w wyniku postępowania wszczętego na wniosek strony zostanie wydana decyzja w całości uwzględniająca wniosek strony oraz w sprawach zabezpieczeń i zastawu skarbowego.

Bezpośrednim skutkiem prawnym naruszenia zasady czynnego udziału stron w postępowaniu podatkowym jest istotna wadliwość postępowania, która może być podstawą do uchyle-

Zasady ogólne postępowania podatkowego

nia rozstrzygnięcia w danej sprawie podatkowej.

Zasada przekonywania stron

Organy podatkowe powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwianiu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez stosowania środków przymusu. Przekonywanie strony może polegać m.in. na wykazywaniu bezzasadności składania odwołania od danego rozstrzygnięcia w sprawie. Zasada ta powinna być stosowana przez organy podatkowe zarówno w trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego, jak też 213456789w pisemnym uzasadnieniu decyzji podatkowej.

Zasada wnikliwości, szybkości i prostoty postępowania

Organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów (informacji, wyjaśnień) powinny być załatwiane niezwłocznie. Działania proste to podejmowanie czynności z pominięciem sformalizowanych procedur prawnych, np. pisemnych zawiadomień czy też wezwań. Jeżeli zatem istnieje możliwość wykonania czynności postępowania przy użyciu telefonu, telefaksu czy komputerowej poczty elektronicznej, to należy skorzystać z tych urządzeń. Nie w każdym przypadku jest to jednak prawnie możliwe.

Zasada pisemności

Zgodnie z nią sprawy podatkowe załatwiane są w formie pisemnej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Zasada ta nie tylko od-

nosi się do decyzji czy postanowień, ale organ podatkowy powinien ją stosować przy każdej czynności prowadzonego postępowania podatkowego. Służy ona bowiem pewności i jasności postępowania podatkowego.

Zasada dwuinstancyjności

Jest to także reguła konstytucyjna. Dla postępowania podatkowego przewidziane są dwie instancje. Strona postępowania niezadowolona z rozstrzygnięcia organu podatkowego pierwszej instancji może zwrócić się w odwołaniu do organu podatkowego drugiej instancji, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, o rozpatrzenie swojej sprawy. Odwołanie należy do grupy tzw. zwyczajnych środków zażalenia. Organ odwoławczy obowiązany jest ponownie rozpoznać i rozstrzygnąć sprawę rozstrzygniętą decyzją organu I instancji.

Dopuszczalne jest zatem wydanie decyzji kassacyjnej i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia, gdy postępowanie przeprowadzone w I instancji wymaga znacznego poszerzenia materiału dowodowego w sprawie.

Od zasady dwuinstancyjności istnieje wyjątek. W przypadku bowiem wydania decyzji w pierwszej instancji przez ministra finansów, dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej lub przez samorządowe kolegium odwoławcze, odwołanie od decyzji rozpatruje ten sam organ podatkowy, stosując odpowiednio przepisy o postępowaniu odwoławczym.

Zasada trwałości decyzji ostatecznych

Decyzje, od których nie służy odwołanie w postępowaniu podatkowym, są ostateczne. W sprawie zakończonej taką decyzją nie jest dopuszczalne ponowne wydanie innej decyzji.

Zasady ogólne postępowania podatkowego

Decyzja podatkowa jest ostateczna, jeżeli:

- w pierwszej instancji strona nie złożyła od niej odwołania,
- jeżeli w pierwszej instancji stronie nie przysługuje od niej odwołanie z mocy ustawy
- jeżeli decyzję tę wydał organ drugiej instancji w toku postępowania odwoławczego.

Zasada ta ma służyć pewności obrotu prawnego, ponieważ chodzi o zapewnienie podmiotom stosunku prawno-podatkowego ochrony praw nabytych. Decyzja podatkowa obowiązuje tak długo, jak nie zostanie uchylona, zmieniona lub nie zostanie stwierdzona jej nieważność na podstawie innej decyzji wydanej przez kompetentny organ i opartej na właściwym przepisie prawa.

Uchylenie lub zmiana tych decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania mogą nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w Ordynacji Podatkowej oraz w ustawach dodatkowych.

Co istotne, różnica poglądów co do wykładni przepisu nie może być kwalifikowana jako przesłanka do odstąpienia od zasady trwałości decyzji ostatecznej.

Zasada jawności

Zgodnie z tą zasadą, postępowanie podatkowe jest jawne wyłącznie dla stron. O okolicznościach toczącego się postępowania oraz podejmowanych czynnościach informowana powinna być tylko strona postępowania, podobnie jak i akta sprawy powinny być dostępne jedynie dla strony postępowania (i jej przedstawicieli oraz pełnomocników). Organ podatkowy nie może ograniczać jawności czynności procesowych w stosunku do strony postępowania.

Mateusz Grojec

CDR O/Kraków

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie organizuje w dniach 03-04.11.2016 r. szkolenie dla doradców WODR pt. **„Możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność prowadzoną przez niezarejestrowane organizacje”**.

Uczestnicy szkolenia pokrywają jedynie koszty zakwaterowania i wyżywienia tj. 186 zł.

Dokumenty zgłoszeniowe oraz więcej informacji dostępnych jest na stronach internetowych CDR.

Serdecznie zapraszamy!!!

Odwołanie od decyzji naczelnika urzędu skarbowego

Odwołanie od decyzji naczelnika urzędu skarbowego. Jeśli podatnik otrzyma od naczelnika urzędu skarbowego decyzję, z którą się nie zgadza lub która go nie satysfakcjonuje, ma prawo się od niej odwołać. W jaki sposób to zrobić?

Zgodnie z przepisami Ordynacji Podatkowej podatnik ma prawo odwołać się od decyzji wydanej przez naczelnika urzędu skarbowego w ciągu 14 dni licząc od dnia doręczenia decyzji wydanej przez organ Podatnik w odwołaniu winien zawrzeć zarzuty przeciw decyzji, określić istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazać dowody uzasadniające żądanie.

Właściwym organem do rozpatrzenia odwołania podatnika jest organ podatkowy wyższego stopnia. Wnoszone jest ono jednak za pośrednictwem organu podatkowego, który wydał decyzję. Ma to służyć zachowaniu trybu samokontroli, który umożliwia powtórne rozpoznanie odwołania przed jego przekazaniem do organu nadzoru. Możliwe jest wtedy wydanie powtórnej decyzji przez organ I instancji. W rzeczywistości, urząd bardzo rzadko korzysta z tego rozwiązania. Sprawa jest przekazywana do organu II instancji w terminie 14 dni od wpływu odwołania, zaś organ I instancji przekazując sprawę, jest zobligowany do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów.

Kiedy sprawa trafi już do organu drugiej instancji (izba skarbową), ma on na jej rozpatrzenie dwa miesiące, licząc od dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy.

Przed upływem ustawowych terminów organ odwoławczy stwierdza w formie postanowienia:

- niedopuszczalność odwołania,
- uchybienie terminowi do wniesienia odwołania,

- pozostawienie odwołania bez rozpatrzenia, jeżeli nie zawiera zrzutów podatnika przeciw wydanej decyzji.

Wskazane wyżej postanowienia organu II instancji są ostateczne. Postępowanie podatkowe jest bowiem dwuinstancyjne, a decyzja wydana przez organ drugiej instancji jest ostateczna. Podatnik nie ma więc możliwości ponownego odwołania się od niesatysfakcjonującego rozstrzygnięcia. Może jednak wystąpić na drogę postępowania sądowo - administracyjnego. Zgodnie bowiem z art. 53 par. 1 ustawa prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi podatnik może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego skargę na decyzję Izby Skarbowej w terminie 30 dni od jej doręczenia. Zauważmy, że ,znowu, podatnik wnosi skargę za pośrednictwem organu, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi. Tak jak przy postępowaniu podatkowym, tak i w przypadku postępowania sądowo-administracyjnego należy bowiem zachować tzw. tryb samokontroli organów.

Zasadniczą różnicą pomiędzy oczekiwaniem na wyrok sądu a wydaniem decyzji przez Izbę Skarbową jest fakt, że odmiennie niż w postępowaniu podatkowym sąd nie ma z góry narzuconego terminu, w jakim musi dokonać rozstrzygnięcia sprawy. Tak więc oczekiwanie podatnika na wyrok z reguły trwa dużo dłużej niż w przypadku postępowania podatkowego.

Ponadto, różnica w obu tych postępowaniach obejmuje również zakres kontroli zaskarżonych orzeczeń. Organy podatkowe weryfikują

Odwołanie od decyzji naczelnika urzędu skarbowego

zgodność stanu faktycznego z treścią przepisów prawa. Natomiast sądy administracyjne sprawdzają jedynie, czy wydana już decyzja jest zgodna z prawem. Sąd administracyjny nie ma możliwości dokonać zmiany treści decyzji, może ją wyłącznie uchylić w całości lub utrzymać w mocy.

Gdy wyrok WSA w dalszym ciągu będzie dla podatnika niezadowolający, może on skorzystać z ostatniej deski ratunku, jaką jest ze środków odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W przypadku skargi kasacyjnej obowiązuje tzw. przymus adwokacki. Co do zasady skarga kasacyjna powinna być sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata). Obowiązek ten nie występuje, gdy skargę kasacyjną sporządza sędzia, prokurator, notariusz, radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, będący stroną, jej przedstawicielem lub pełnomocnikiem albo jeżeli skargę kasacyjną wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka. W sprawach obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami skarga kasacyjna może być sporządzona także przez doradcę podatkowego

Skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok lub postanowienie, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.

Skarga kasacyjna musi mieć podstawy, które zostaną w niej uzasadnione. Przepisy nie określają katalogu podstaw kasacji, a to sprawia, że

kasację składa się, gdy Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał wadliwy wyrok. W skardze kasacyjnej należy podać, czy wyrok zaskarżamy w całości czy w części. W kasacji należy też wskazać, jakie przepisy prawa naruszył wojewódzki sąd administracyjny. Naruszenie przepisów trzeba uzasadnić

Naczelnny Sąd Administracyjny może:

1. odrzucić skargę - wtedy nie rozpatruje jej merytorycznie, tylko odrzuca ją ze względu na braki formalne (na przykład złożenie skargi po terminie),
2. oddalić skargę - wtedy sąd bada skargę merytorycznie, ale uznaje, że kasacja nie ma podstaw, czyli nie uznaje argumentów strony,
3. uwzględnić skargę - jeśli zachodzą podstawy kasacji. W takim przypadku sąd przyznaje rację stronie, która złożyła kasację. W przypadku uznania kasacji sąd uchyla wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi, który wydał zaskarżony wyrok. Jednocześnie NSA w wyroku podaje wskazania prawne dla sądu, które wiąże ten sąd.

Gdy NSA rozpatruje sprawę, to zasadniczo jest związany skargą kasacyjną. Ma on jednak obowiązek zbadać, czy zachodzi nieważność postępowania. (np. gdy droga sądowa była niedopuszczalna, strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, czy sprawa została już prawomocnie osądzona)

Niekiedy warto przemyśleć, czy opłaca się wnieść kasację, zwłaszcza przy sprawach „mniejszego kalibru”. Niesie bowiem ona za sobą koszty nie tylko wpisu sądowego, ale także wynagrodzenie dla pełnomocnika. Samo zaś postępowanie w sprawie kasacji trwa bardzo długo.

MAG

Zawarcie umowy—o czym warto pamiętać?

Umowa cywilnoprawna stanowi swobodne i wiążące ustalenie wzajemnych praw lub obowiązków przez co najmniej dwie strony. Umowy cywilnoprawne, chcąc nie chcąc, zawieramy codziennie, choćby robiąc zakupy w sklepie spożywczym, czy korzystając z usług fryzjera. Bez wątplenia są to proste umowy i nie ma najmniejszej potrzeby ich dokładnego regulowania. Czasami jednak warto dopilnować należytego udokumentowania zawieranej umowy.

Dotyczy to przede wszystkim umów, w których strony muszą dokonać czynności bardziej złożonych, wykonywanych przez dłuż-

szy czas lub czynności, które wywołują poważne konsekwencje w życiu osobistym lub sytuacji majątkowej stron. Zazwyczaj wtedy strony, chcąc zabezpieczyć wykonanie postanowień umowy (a czasami zobowiązane do tego odpowiednimi przepisami)

zawierają umowę w formie pisemnej.

W sensie prawnym strony mogą zawrzeć umowę ustnie, pisemnie lub też poprzez dokonanie odpowiednich czynności, jak choćby odpowiednie gesty, np.

kiwnięcie głową. Forma umowy uzależniona jest od jej treści. Brzmienie umowy dotyczącej wykonania prac remontowych będzie inne niż w przypadku wynajmu powierzchni magazynowej. Regulacje prawne dla każdej z tych umów przewidują odmienne rozwiązania. Istnieje jednak pewien wspólny zbiór elementów występujących w większości umów cywilno-

prawnych. Niektóre decydują o ważności takich umów, a inne jedynie zapewniają im wyższą jakość i większą skuteczność.

Zawierając umowę, warto ją najpierw prawidłowo nazwać. Jakkolwiek, zgodnie z Kodeksem Cywilnym, o rodzaju umowy nie decyduje nazwa, ale cel oraz zgodny zamiar stron, to w sytuacji, gdy pojawiają się wątpliwości co do samego przedmiotu umowy, nazwa może okazać się bezcenną wskazówką co do intencji przyświecających stronom

w chwili jej podpisywania. Wskazanie prawidłowej nazwy umowy świadczy ponadto

Zasadniczo umowa może być zawarta poprzez dokonanie dowolnych czynności zrozumiałych dla stron umowy, jak choćby kiwnięcie głową. W przypadku umów w istotny sposób oddziałujących na prawa i obowiązki stron warto jedna zadbać o ich materialne udokumentowanie. Niekiedy jest to wręcz wymagane prawnie.

o profesjonalizmie stron. W praktyce gospodarczej bardzo często można się spotkać z błędnym nazywaniem „umowy sprzedaży” umową

„umową kupna” lub „umową kupna-sprzedaży”. Tymczasem, zgodnie z definicją zawartą w Kodeksie Cywilnym, sprzedaż jest umową wzajemną, a więc zawsze towarzyszy jej kupno. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku umowy najmu - zawsze towarzyszy jej wynajem.

Umowa powinna wskazywać dokładnie strony

Zawarcie umowy—o czym warto pamiętać?

ją zawierające. Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej określa się poprzez imię, nazwisko, PESEL czy opis dokumentu tożsamości. Nieco trudniejsza sytuacja jest w przypadku bardziej złożonych podmiotów gospodarczych, jak spółki prawa handlowego (ale także stowarzyszenia czy fundacje). W ich przypadku prawidłowe oznaczenie stron i osób uprawnionych do ich reprezentacji może być prawdziwym wyzwaniem. Spółki kapitałowe - spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjną - należy opisywać poprzez wskazanie organu prowadzącego rejestr handlowy spółki, numeru rejestru, wysokości kapitału zakładowego w spółce (o jego pokryciu w całości lub w części), NIP, REGON. Zawsze należy także sprawdzić, czy podmioty występujące w imieniu spółki są uprawnione do jej reprezentacji. Warto sprawdzić (choćby w Internecie), czy wskazani w umowie członkowie zarządu, prokurenci lub pełnomocnicy ,zgodnie z wpisem w rejestrze przedsiębiorców lub udzielonym im pełnomocnictwem, uprawnieni są do reprezentowania spółki i czy wymienione osoby posiadają pełną czy też ograniczoną zdolność do czynności prawnych. W pierwszym oznaczeniu stron w umowie nie powinno się używać skrótów (sp. z o.o., sp. k., itp.), tylko korzystać z pełnych nazw firm. Ważną kwestią jest również prawidłowe określenie daty i miejsca zawarcia umowy oraz wskazanie początku jej obowiązywania, jeśli ma być on inny niż sam moment

zawarcia umowy. Elementy te mają istotny wpływ na prawidłowe liczenie terminowości wykonania umowy, okresów przedawnienia roszczeń, miejsca spełnienia tych roszczeń (art. 455 kc) oraz określenie sądu właściwego do rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

Kodeks cywilny wskazuje różne tryby zawierania umowy. Umowa może być zawarta przez przyjęcie oferty wprost przez drugą stronę, w trybie negocjacji, w drodze aukcji lub przetargu. Warto zatem zadbac o to, aby nie został naruszony sam tryb zawierania umowy. Umowy najczęściej zawierane są w trybie przyjęcia oferty

O charakterze umowy nie decyduje jej nazwa ale cel i zgodny zamiar stron. Warto jednak ją nazwać na wypadek gdyby pojawiły się co do charakteru umowy.

wprost. Istotne postanowienia umowy, jeśli są prawidłowo określone,

wpływają w znacznym stopniu na jej ważność. Zaliczamy do nich postanowienia dotyczące takich kwestii, jak np. cena sprzedaży, obowiązek wydania rzeczy kupującemu, określenie przedmiotu i wysokości czynszu najmu, określenie czynności prawnej zlecenia, określenie przedmiotu leasingu, itp. Istotne postanowienia umowy (przedmiot umowy) należy opisać jak najdokładniej, w sposób nie budzący wątpliwości interpretacyjnych. Brak tych postanowień sprawia że takiej umowy nie można uznać za zawartą, co w praktyce skutkuje jej nieważnością. Inaczej być nie może. Weźmy na przykład umowę sprzedaży samochodu. Jeśli strony ustaliły cenę sprzedaży, lecz nie wskazały co jest przedmiotem umowy, to jest marki, modelu roku produkcji etc., umowa ta

Zawarcie umowy—o czym warto pamiętać?

nie będzie ważna

W pewnych szczególnych przypadkach to czy umowa jest ważna będzie zależeć od zachowania prawidłowej formy. Prawo przewiduje określoną formę dla danych typów umów. Specjalna forma (akt notarialny, podpisy notarialnie poświadczony pod umową) zasadniczo zastrzeżona jest dla umów o znacznej doniosłości. Przykładowo, umowa sprzedaży nieruchomości powinna zostać zawarta w formie aktu notarialnego. Bez zachowania tej formy umowa jest nieważna. W odniesieniu do niektórych czynności prawnych przepisy wskazują na konieczność zawarcia umowy w formie pisemnej dla celów dowodowych. Wówczas forma zawieranej umowy może być dowolna. Bez sporządzenia umowy na piśmie strony nie będą jednak miały możliwości dowodzenia przed sądem jej zawarcia, gdyby zaistniała taka konieczność. Przykładem może być tutaj umowa pożyczki powyżej 500 zł. Jeżeli strony nie za-

wrą takiej umowy w formie pisemnej, to w przypadku sporu sądowego nie będą mogły tego udowodnić, ponieważ w takiej sytuacji zeznania świadków stanowią dowód zasadniczo niedopuszczalny.

Prawidłowe umieszczenie w umowie wszystkich wskazanych wyżej elementów jest niezbędne dla celowości i skuteczności umowy, jak również często przesądza o jej ważności.

Na koniec warto zaznaczyć, że umowa nie musi regulować wszystkich kwestii dotyczących danego stosunku prawnego w sposób szczegółowy. W zakresie nieuregulowanym w umowie obowiązywać będą bowiem właściwe przepisy kodeksu cywilnego.

Mateusz Grojec

CDR O/Kraków

Centrum Doradztwa Rolniczego
w Brwinowie Oddział w Krakowie
w dniach **1–2 grudnia 2016 r.**

organizuje szkolenie
dla doradców rolnych p.t.

„ABC działalności gospodarczej na obszarach wiejskich:

Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwach”.

Szczegółowe informacje będą dostępne
na stronach internetowych CDR w drugiej
połowie października .

Serdecznie zapraszamy!!!

Wyższy limit VAT

Handel w tym, że rząd chce podnieść próg, powyżej którego przedsiębiorca staje się VAT-owcem, informowaliśmy już w poprzednim numerze biuletynu już wcześniej. Teraz te słowa znalazły potwierdzenie. Ministerstwo Finansów opublikowało projekt nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług. Jednym z głównych elementów nowelizacji jest podniesienie progu, od którego przedsiębiorca musi zarejestrować się na potrzeby VAT. Próg ten zostanie podniesiony z obecnych 150 tys. zł rocznie do 200 tys. zł.

Jakkolwiek głównym celem ustawy nowelizującej VAT jest utrudnienie wyłudzeń tego podatku, t dzięki niej pojawi się szansa, aby najmniejsi przedsiębiorcy, którzy nie chcą zostać płatnikami tego podatku, uniknęli tego obowiązku, pomimo wzrostu przychodów.

W projekcie jest także zapis, ułatwiający życie tym, którzy w roku bieżącym, a więc przed wejściem nowych przepisów, przekroczą poziom 150 tys. zł, ale nie osiągną progu 200 tys. zł. Przepis noweli stanowi, że oni również mogą korzystać ze zwolnienia z konieczności rejestracji się jako podatnicy VAT. Problematyczne jest jedynie to, kiedy ustawa wejdzie w życie

Jak na razie obowiązują dotychczasowe przepisy nakazujące rejestrację płatnika VAT w miesiącu następującym po tym, kiedy jego przychody przekroczą 150 tys. zł. Może się więc okazać, że część przedsiębiorców będzie musiała się zarejestrować jako płatnicy VAT na ostatnie miesiące roku 2016, ale już od roku 2017 znowu „wypadną z rejestru”.

Jak już wspomniano, duża część przepisów, jakie zawarte są w projekcie nowelizacji, ma na celu ułatwienie fiskusowi wykrywania wyłudzeń podatku VAT. Dlatego też w projekcie rozszerza się mechanizm odwróconego obciążenia VAT, czyli rozwiązanie, w którym podatek płaci nabywca, nie zaś sprzedawca.

Odwrotne obciążenie zostanie rozszerzone na handel złotem i srebrem, handel biżuterią o

próbie mniejszej niż 325 tysięcy (to samo dotyczy złota) oraz handel procesorami. W tym ostatnim przypadku odwrotne obciążenie będzie wchodzić w życie po przekroczeniu progu kwotowego, wynoszącego 20 tys. zł.

Co istotniejsze, tym rozwiązaniem zostanie objęta duża część usług budowlanych. Odwrotne obciążenie będzie dotyczyć np. . robót związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych, robót posadzkarskich, malarskich, szklarskich, budowy dachów i wielu innych. Wszystkie zostały one wymienione w załączniku nr 14 do projektu nowelizacji). Należy mieć jednak na względzie, że odwrotne obciążenie nie obejmuje osób fizycznych, zlecających np. budowę domu mieszkalnego. Mechanizm ten będzie bowiem dotyczyć sytuacji, kiedy usługodawca nie jest podmiotem, którego sprzedaż jest zwolniona z VAT, zaś usługobiorca jest czynnym podatnikiem VAT.

Projekt ustawy nowelizującej zmienia również zasady udzielania zwrotów podatku VAT. Zgodnie z zakładanymi rozwiązaniami naczelnik urzędu skarbowego będzie mógł wydłużyć termin zwrotu, jeśli będzie to konieczne dla dokładnej weryfikacji dokumentów uzasadniających zwrot. Poważnie ograniczone zostaną również możliwości korzystania przez podatnika z przyspieszonego, 25-dniowego terminu zwrotu.

Z możliwości tej VAT-owcy będą mogli skorzystać jedynie wówczas, gdy płatność za to-

Wyższy limit VAT

wary i usługi zostanie dokonana za pośrednictwem rachunku bankowego lub w kasie spółdzielczej a podatnik będzie dysponował dokumentem poświadczającym zapłatę. Dodatkowo, łączna kwota należności z innych faktur (które nie zostały zapłacone za pośrednictwem banku) nie może przekroczyć 15 tys. zł, Ponadto, podatnik występujący o zwrot musi być przed dwa lata poprzedzające rozliczenie czynnym podatnikiem VAT, składać deklaracje i terminowo rozliczać podatki (nie tylko VAT), będące dochodem budżetu państwa.

Co istotne, resort finansów chce istotnie ograniczyć możliwość składania kwartalnych rozli-

czeń VAT Po wejściu w życie noweli, z kwartalnych rozliczeń będą mogli skorzystać jedynie mali podatnicy (czyli z przychodami poniżej 1,2 mln euro), pod warunkiem, że działają jako podatnicy VAT dłużej niż 12 miesięcy. Ci, którzy dopiero zostaną VAT-owcami, będą musieli rozliczać się w cyklu miesięcznym i dopiero po rocznym „czyścu” będą mogli przejść na dłuższe okresy rozliczeniowe.

MAG

Niższy CIT dla małych przedsiębiorców od 2017 r.

Od 1 stycznia 2017 r. podatek CIT płacony przez małych przedsiębiorców zostanie obniżony z 19 do 15 proc. Zgodnie z nowymi regulacjami, niższa stawka podatku CIT obejmie tzw. małych podatników, u których wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym równowartości w złotych 1,2 mln euro. Rozwiązanie to będzie również dotyczyć podatników rozpoczynających działalność.

Regulacja ta będzie wspierać podatników, dla których utrudnienia w pozyskiwaniu kapitału na inwestycje czy zaburzone warunki konkurencji stanowią główną barierę w prowadzeniu lub rozwijaniu przedsiębiorstwa. Zachowanie większej części dochodu przez małe firmy pozytywnie wpłynie na ich rozwój, umocni pozycję rynkową względem dużych przedsiębiorstw oraz zwiększy ich konkurencyjność. W perspektywie długookresowej rozwiązanie to powinno przyczynić się do zwiększenia przedsiębiorczości Polaków, w tym zwłaszcza młodych i dobrze wykształconych.

Ustawa zawiera przepisy, które uniemożliwią skorzystanie z preferencyjnej stawki podatkowej przedsiębiorcom, którzy np. podzielą firmę tylko po to, aby skorzystać z obniżonej

stawki CIT.

Wprowadzenie preferencyjnego opodatkowania w CIT z pominięciem PIT bierze pod uwagę obowiązujące zasady opodatkowania dochodów (przychodów) osiąganych z działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Mogą one korzystać z opodatkowania na zasadach ogólnych, czyli według skali podatkowej: 18 proc. i 32 proc. lub liniowo 19 proc. albo według uproszczonych, zryczałtowanych form opodatkowania, tj. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej. Podatnicy CIT nie mają takiego wyboru.

MAG

Przedawnienie roszczeń

Dłużnicy mają prawo skorzystać z instytucji przedawnienia roszczeń i zwolnić się z obowiązku spłaty należnych wierzytelności. Może to jednak nastąpić tylko i wyłącznie wówczas, gdy wierzyciel sam nie dochodzi przysługujących mu roszczeń przez określony przepisami czas.

Przedawnienie roszczeń to specyficzna instytucja, która ma na celu uregulowanie realnych stosunków prawnych między wierzycielem a dłużnikiem, poprzez zwolnienie dłużnika z obowiązku spełnienia zobowiązań, których wierzyciel i tak sam nie dochodzi. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia, przy czym zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

Roszczenie przedawnione wciąż istnieje, przekształca się jednak w tzw. "roszczenie niezupełne", cechujące się przede wszystkim tym, że nie może być przymusowo egzekwowane. Standardowy czas, po którym staje się to możliwe, to 10 lat liczonych od dnia, w którym powstał obowiązek wykonalności. Jednak ze względu na różne rodzaje zobowiązań finansowych czas przedawnienia roszczeń, dla niektórych z nich, został ustawowo skrócony do następujących terminów:

- dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - po okresie 3 lat, licząc od dnia wymagalności zobowiązania;
- dla roszczeń z tytułu weksli, - po okresie 3

lat (dla wystawcy weksla własnego) i 1 roku (dla indosantów), licząc od dnia płatności lub od dnia protestu;

- dla roszczeń przedsiębiorcy z tytułu powstałej sprzedaży - po okresie 2 lat, licząc od dnia wymagalności zobowiązania;

- dla roszczeń z tytułu umowy o dzieło - po okresie 2 lat, licząc od dnia, w którym nastąpiło oddanie

dzieła lub w którym powinno nastąpić oddanie dzieła;

- dla roszczeń z tytułu umowy przewozu osób lub mienia - po okresie 1 roku, licząc od dnia, w którym nastąpił bądź miał nastąpić przewóz;
- dla roszczeń wynajmującego przeciwko najemcy o naprawienie uszkodzonych rzeczy, jak również dla roszczeń najemcy przeciwko wynajmującemu o zwrot nakładów na użytkowane rzeczy, - po okresie 1 roku, licząc od dnia, zwrotu danych rzeczy;
- dla roszczeń z tytułu zawarcia umowy przedwstępnej, - w okresie 1 roku, licząc od dnia, kiedy miała zostać zawarta umowa właściwa;

Terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną. Do-

Przedawnienie roszczeń

datkowo, dłużnik musi udowodnić przed sądem, że minął termin przedawnienia roszczeń. W innej sytuacji, choć występuje taka okoliczność, sąd nie weźmie jej pod uwagę przy wydawaniu wyroku.

Przerwanie biegu przedawnienia roszczeń

Przerwanie biegu przedawnienia roszczeń to bardzo korzystne rozwiązanie dla wierzycieli. Głównie dlatego, iż zyskują oni więcej czasu na odzyskanie długu. Co istotne, po każdorazowym przerwaniu biegu przedawnienia i zakończeniu wszelkich postępowań sądowych lub mediacyjnych, rozpoczyna się ponowne jego naliczanie. Istnieją jednak wyłącznie trzy sposoby przerwania tego biegu:

- przed sądem lub innym organem powołanym do rozpatrzenia spraw bądź wyegzekwowania roszczeń, poprzez złożenie pozwu lub wniosku do komornika o wszczęcie egzekucji.
- przez uznanie roszczeń przez dłużnika. Może ono nastąpić w sposób bezpośredni

(poprzez oświadczenie dłużnika o istnieniu zobowiązania we wskazanej kwocie) lub w sposób pośredni (np. prośba o rozłożenie na raty, o przedłużenie terminu spłaty).

- przez wszczęcie mediacji.

Zawieszenie biegu przedawnienia roszczeń

Zawieszenie biegu przedawnienia roszczeń jest czynnością przeciwną do przerwania ich biegu. Może ono nastąpić jedynie wówczas, gdy wierzyciel nie jest w stanie przed sądem lub innym organem powołanym do rozpatrzenia sprawy, z przyczyn nie zależnych od niego, dochodzić swoich roszczeń. Wspomnianymi przyczynami mogą być m.in. klęski żywiołowe, rozruchy społeczne i epidemie. Bieg przedawnienia zawiesza się wówczas wyłącznie na czas trwania istotnych przeszkód, po czym wznowia się jego dalszy przebieg.

MAG

Centrum Doradztwa Rolniczego
w Brwinowie Oddział w Krakowie
w **grudniu 2016 r.**
organizuje szkolenie
dla doradców rolnych p.t.
**„Zarządzanie ryzykiem w podmiotach
gospodarczych na obszarach wiejskich”**.
Szczegółowe informacje będą dostępne
na stronach internetowych CDR
na początku listopada .
Serdecznie zapraszamy!!!

Gwarancje spłaty kredytów dla MŚP udzielane przez BGK

Mikro, mali lub średni przedsiębiorcy mający trudności z uzyskaniem kredytu na bieżącą działalność, inwestycje lub innowacje, mogą wystąpić o pomoc de minimis w postaci gwarancji spłaty zaciągniętego kredytu udzielanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Program Gwarancji trwa do końca 2016 r.. Możliwość składania wniosków prawdopodobnie ulegnie jednak przedłużeniu,.

Pomoc de minimis w formie udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego gwarancji spłaty kredytów może być udzielona mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom

Program Gwarancji ma na celu ułatwienie pozyskania finansowania przedsiębiorcom, z sektora mikroprzedsiębiorców oraz małych lub średnich przedsiębiorców, którzy napotykają trudności

z uzyskaniem kredytu ze względu np. na wysokie koszty, brak odpowiedniej historii kredytowej, wysokość wymaganego zabezpieczenia.

Dzięki Programowi przedsiębiorca może, ubiegać się o objęcie przez BGK gwarancją spłaty kredytu udzielonego przez bank komercyjny na bieżącą działalność (np. zapłatę faktur za zakupione produkty lub usługi) lub kredytu na działalność inwestycyjną (np. zakup potrzebnych maszyn), a także spłaty kredytu przeznaczonego na finansowanie wdrażania innowacji związanych z wynikami działalności badawczo-rozwojowej. Gwarancje udzielane są jako pomoc de minimis zgodnie ze stosownymi przepisami UE.

Wniosek mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy składany do banku komercyjnego (kredytodawcy) musi zawierać informacje niezbędne do udzielenia pomocy de minimis, dotyczące w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności

gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących

się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

Do wniosku o udzielenie gwarancji dołącza się wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis, jakie przedsiębiorca

otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Pomoc de minimis może zostać udzielona pod warunkiem, iż łączna jej wartość, wyrażona za pomocą ekwiwalentu dotacji brutto, nie może przekroczyć w bieżącym roku oraz dwóch poprzedzających go latach podatkowych równowartości 200 000 euro, a w sektorze drogowego transportu towarów 100 000 euro. Ponadto gwarancja może obejmować nie więcej niż 60% kwoty kredytu.

Pomoc w ramach Programu Gwarancji de minimis, jak narazie jest udzielana do dnia 31 grudnia 2016 r. Jednakże z bardzo dużym prawdopodobieństwem Program zostanie przedłużony do 31 grudnia 2017 r.

MAG

Marka osobista przedsiębiorcy—po co to komu?

Personal branding to świadomy i celowy proces mający za zadanie stworzyć wizerunek profesjonalisty, dzięki któremu przedstawi on propozycję wartości rynkowi, na którym działa. Marka osobista jest to więc kreacja, przez której pryzmat będą postrzegać nas klienci i która to kreacja pozwoli nam wyróżnić się w morzu marketingowych komunikatów emitowanych przez konkurentów.

Czy będąc przedsiębiorcą nie można być po prostu sobą? Wprost przeciwnie - musimy być sobą. W przypadku budowy marki osobistej chodzi jednak o coś więcej. Zależy tu nam na pewnej spójnej i konsekwentnej komunikacji, dzięki której potencjalni i obecni klienci będą w stanie zobaczyć, co jest obszarem naszej specjalizacji w którym odnosimy sukcesy, a co najistotniejsze – za co warto nam zapłacić.

Marka obecnie jest bardzo w cenie. Konsumenty chcą posiadać markowe produkty, choćby ze względów prestiżowych. Ponadto na poziomie transakcyjnym, chcą mieć gwarancję bezpieczeństwa zakupu (cena, jakość, serwis itp.). To jest olbrzymia zaleta, którą daje marka. Korzyści, jakie niesie brand, można przemieścić z powodzeniem na ludzi i dzięki temu czerpać korzyści w podobny sposób.

Konsumenci lubią proste i sprawdzone rozwiązania. Nie mają czasu na analizę każdego dnia, który produkt jest najlepszy w danej kategorii. Posługują się prostymi schematami. Kupują produkt, który znają i któremu ufają. Ludzie na rynku biznesowym są w pewnym sensie również produktem. Marka osobista w takim przypadku daje nam przewagę konkurencyjną, a klientom rękojmię, że to, co obiecujemy, będzie wykonane. Przede wszystkim pozwala jednak przedostać się do uwagi klienta, który w zalewie identycznych komunikatów prędzej zwróci uwagę na te emitowane przez znane mu osoby.

Kreacja marki osobistej musi być oparta na solidnych fundamentach. Wszelka niespójność

będzie łatwa do zidentyfikowania. Jakkolwiek względem kreacji jest to stosunkowo łatwy temat, o tyle w zakresie realizacji trzeba się nastawić na działania długookresowe i stałe.

Korzyści dla właściciela małej firmy z tego działania są jednak warte tego wysiłku. Po pierwsze, będąc marką w oczach klienta, mamy od początku wyższy kredyt zaufania. Nie musimy udowadniać, że znamy się na swojej pracy. To buduje ogromny komfort zarówno dla klienta, jaki i dla przedsiębiorcy. Dobrze wypozycjonowana marka osobista sprawia, że cena przestaje być głównym kryterium zakupowym. Przedsiębiorca będący marką osobistą, stosuje marketingową dźwignię, chociażby poprzez rekomendacje, które otrzymuje od bieżących klientów i ludzi obserwujących jego biznesowe poczynania. To co mówi i pisze, cieszy się większym zaufaniem, niż gdyby był „osobą bez nazwiska”.

Będąc marką osobistą, w bardzo silny i zarazem naturalny sposób wzmacniamy brand firmy, którą reprezentujemy. Świetnym przykładem jest tu historia firmy Apple i Steva Jobsa, który nadał tej marce wyjątkową osobowość. Znacznie łatwiej jest również budować kontakty biznesowe. Poważani przedsiębiorcy znacznie częściej otrzymują bowiem zaproszenia do wzięcia udziału w konferencjach branżowych. Te zaś są wyśmienitą dźwignią branżowego networkingu i tym samym dalszego rozwoju biznesu.

MAG

Komunikacja niewerbalna w biznesie

Niezależnie od tego, w jakiej formie się porozumiewamy, to musimy wiedzieć, że komunikacja interpersonalna przebiega zawsze na dwóch poziomach, czyli werbalnym i niewerbalnym. Komunikacja werbalna odbywa się przy użyciu słów. Mogło by się wydawać, że jeżeli znamy znaczenie słów, to będziemy skutecznie komunikowali się z innymi. W rzeczywistości sprawa się jednak nieco komplikuje.

Komunikacja niewerbalna odbywa się poza słowami i z użyciem wszystkich zmysłów, a więc poprzez jakość głosu, ubiór, otoczenie i mowę ciała. Ma charakter ciągły. Oznacza to, iż nawet jeśli przestaniemy mówić (komunikacja werbalna), to porozumiewanie się trwa nadal. Komunikujemy się tu poprzez postawę ciała, mimikę, gesty, charakter kontaktu wzrokowego, odległość od rozmówcy i otoczenie, w jakim jesteśmy. Mową ciała informujemy rozmówcę o stanie emocjonalnym, np czy:

- czujemy się swobodnie, czy może jesteśmy skrepowani,
- rozmowa nas interesuje, a może nudzi, też czujemy się traktowani z lekceważeniem,
- chcemy kontynuacji rozmowy, a może jej zakończenia ,
- jesteśmy pewni siebie czy załęknieni

Co istotne, zazwyczaj potrafimy trafnie odebrać komunikaty niewerbalne, bo jest to język pierwotny, którym posługują się od zarania dziejów zarówno ludzie, jak i zwierzęta. Komunikacja bezsłowna jest ponadkulturowa i pozalingwistyczna, bowiem na całym świecie ludzie podobnie okazują emocje i w podobny sposób reagują w danych sytuacjach. Porozumiewając się bez słów robimy to nieświadomie, intuicyjnie.

Osoby zaznajomione z mową ciała potrafią wyczytać znacznie więcej, gdyż zawierają uwagę na te komunikaty, które umykają uwadze większości ludzi.

Mowa ciała to jeden z obszarów komunikacji bezsłownej, która obejmuje mimikę, gesty, odległość między rozmówcami i rodzaj kontaktu wzrokowego. Poprzez ciało informujemy rozmówcę o naszych emocjach, obawach, lękach, zakłopotaniu. Ciało reaguje spontanicznie i mimo że trudno nad nim zapanować, to wielu ludzi biznesu, polityków czy prezydentów telewizyjnych uczy się tej sztuki.

Interpretując sygnały płynące z ciała należy unikać skrajnych postaw, a więc przywiązywania zbyt dużej wagi do mowy ciała i traktowania jej jak wyrocznię lub też całkowitego odrzucania sygnałów płynących z ciała. Chodzi więc o to, aby zauważać sygnały pozawerbalne pojawiające się w rozmowie i brać pod uwagę swoje odczucia i być otwartym na to, co dzieje się na poziomie nieświadomym.

Sprzedaż i marketing opierają się na komunikacji niewerbalnej. Specjaliści w tej dziedzinie potrafią powiedzieć ludziom to, co chcą usłyszeć i sprawić, że nagle zapragniemy nowego produktu. Świadomie poprzez mowę ciała i słowa prezentują intencje, emocje potrzebne w danej chwili.

Interpretacja komunikatów niewerbalnych

Nie ma uniwersalnego słownika gestów – nie da się jednoznacznie przypisać określonego znaczenia danym ruchom, gestom czy pozycjom ciała. Należy brać pod uwagę zespół gestów i ruchów, różnice kulturowe oraz całość zachowań klienta. Interpretacji należy dokonywać indywidualnie, w zależności od tego, kim

Komunikacja niewerbalna w biznesie

jest klient, skąd pochodzi itp. Podobnie sytuacja wygląda z dotykaniem ramienia drugiej osoby – niektórzy mogą uznać to za zbyt dużą poufałość, zaś innym sprawi to przyjemność.

Odległość między rozmówcami

Podczas rozmowy intuicyjnie zachowujemy odległość, w której czujemy się bezpiecznie i pewnie. W niektórych sytuacjach, jeżeli ktoś podchodzi do nas zbyt blisko, odczuwamy dyskomfort. Odsuwamy się wtedy mimowolnie, zachowując odpowiedni dla nas dystans. Każdy człowiek indywidualnie reaguje na odległość między rozmówcami i dlatego trudno określić, ile centymetrów powinna ona wynosić w konkretnej sytuacji.

Przyjmuje się zazwyczaj, że najlepiej czujemy się w towarzystwie osób znajdujących się od nas w odległości na wyciągnięcie ręki - jest to tzw. strefa społeczna.

Nieco bliżej pozwalamy podejść osobom, które znamy i z którymi kontaktujemy się często – są to znajomi, przyjaciele, współpracownicy. Jest to tzw. strefa towarzyska i obejmuje odległość pomiędzy dłonią a łokciem (przy wyciągniętej ręce).

Najbliżej, do tzw. strefy intymnej, dopuszczamy osoby nam najbliższe, które znamy i którym ufamy. Mogą to być mąż, żona, dziecko, partner, partnerka.

W relacjach biznesowych należy pozostać w sferze społecznej, no chyba że współpracujemy z klientem bardzo długo i nasze relacje są już trwale zbudowane - w takiej sytuacji wejście w strefę towarzyską może mieć miejsce.

Kontakt wzrokowy

Kontakt wzrokowy, jego obecność i charakter zależą od sytuacji i od osób, z którymi się kontaktujemy. Jeżeli rozmówca unika kontaktu

wzrokowego, może to znaczyć, że albo czuje się zakłopotany, mniej pewny w tej sytuacji, albo jest nieszczerzy. Utrzymanie kontaktu wzrokowego podczas rozmowy z klientem będzie miało z tego powodu kluczowe znaczenie. Nie wolno jednak uporczywie wpatrywać się w rozmówcę. Wskazane jest naturalne spoglądanie w oczy.

Wyróżniamy trzy rodzaje kontaktu wzrokowego:

- podczas rozmowy z klientem najbardziej pożądanym jest kontakt wzrokowy biznesowy, polegający na tym, że wzrok przebiega tylko w trójkącie oczy i czoło;
- w przypadku rozmowy z osobami, z którymi komunikujemy się częściej, możemy pozwolić sobie na przemierzanie wzrokiem całej twarzy rozmówcy. Jest to kontakt wzrokowy towarzyski;
- inny rodzaj kontaktu wzrokowego, tzw. miarka, polegający na tym, że rozmówcę oglądamy w całości – poczynając od włosów, poprzez oczy, szyję, dekolt, biust, pośladki, nogi, stopy – i kończymy głębokim spojrzeniem w oczy. Jest to rodzaj kontaktu wzrokowego, którego należy zdecydowanie unikać w relacjach zawodowych.

W kontakcie z klientem możemy bowiem pozwolić sobie jedynie na biznesowy charakter spojrzenia.

Mateusz Grojec

CDR O/Kraków

Koncentracja w procesie nauki

Żeby uczyć się skutecznie, trzeba umieć się skoncentrować. Bez należytego skupienia uwagi informacja nie może być ani właściwie odebrana, ani zapamiętana. Niektórzy sądzą, że koncentracja jest umiejętnością wrodzona. Stwierdzenie „nie mam koncentracji” najlepiej o tym świadczy. Jednakże skupienie wysiłku intelektualnego na jednym obiekcie jest zachowaniem, które rozwija się u ludzi na rozmaite sposoby.

Brak koncentracji, bierze się stąd, że myśl, zamiast skupić się na określonym obiekcie kieruje się w stronę jednego lub innych. Na przykład po 20 minutach nauki ktoś stwierdza, że nie posunął się ze swoją pracą do przodu bo cały czas był rozkojarzony, myślał o pilnym liście do zredagowania, o ubraniu które trzeba zanieść do pralni lub komentarzu pana Z. Wszystkie te swobodne myśli uniemożliwiły skoncentrowanie się na pracy.

Źródła rozkojarzenia

Jeśli prawdą jest, że spokojne miejsce sprzyja koncentracji, to wcale jeszcze nie oznacza, iż bodźce zewnętrzne są głównym powodem rozkojarzenia. I rzeczywiście, badania pokazały, że można wydajnie pracować w miejscu hałaśliwym nawet wtedy, gdy praca jest trudna. Podczas jednego z testów na inteligencje podzielono badanych na dwie grupy. Pierwsza grupa pracowała w pokoju cichym, a druga w głośnym. Otrzymane rezultaty były równorzędne. Następujące doświadczenie przyniosło dodatkowe dane na temat źródeł rozkojarzenia. Podzielono mianowicie studentów na cztery grupy i poproszono ich o wykonanie skomplikowanych rachunków. Dwie grupy uprzedzone, że hałas ułatwi im pracę, w głośnym pokoju uzyskały lepsze wyniki niż w cichym. Dwie

inne grupy uprzedzone, że hałas może im przeszkadzać, lepsze wyniki uzyskały w pokoju cichym.

Wydaje się nawet że pewne bodźce zewnętrzne ułatwiają koncentrację. Poproszono inżynierów, aby przetestowali precyzyjne instrumenty pomiarowe w pomieszczeniu specjalnie do tego celu wyciszonym. Pół godziny po rozpoczęciu zadania byli tak zmęczeni, że musieli przerwać pracę. Nieobecność bodźców zewnętrznych może więc być ważniejszą przyczyną rozkojarzenia, niż obecność kil-

ku takich bodźców. Stwierdzić można, że same bodźce zewnętrzne nie są jedyną przyczyną rozkojarzenia- to my im nadajemy taką moc. Innymi słowy źródeł rozkojarzeń trzeba szukać raczej w psychice człowieka niż w jego otoczeniu.

Jakie bodźce zewnętrzne wywołują rozkojarzenie? Jako żywy organizm istota ludzka musi utrzymywać równowagę swojego środowiska wewnętrznego. Każde odstępstwo od normy wywołuje reakcję alarmową. Wprawiane są wtedy w ruch różnorodne mechanizmy mające przywrócić pierwotną równowagę – jeśli nie, pojawiają się symptomy nieprzystosowania fizycznego lub psychicznego. Tak więc jeśli ktoś jest zmęczony zaczyna ziewać. Gdy ktoś

Koncentracja w procesie nauki

ma problemy, bez przerwy o nich myśli. W psychologii postaci uważa się, że człowiek ma naturalną skłonność do dopełniania sytuacji niedokończonych. Gdy jakaś potrzeba fizyczna, psychiczna lub intelektualna nie jest zaspokojona lub nie tworzy formy kompletnej, przykuwa uwagę całego organizmu tak długo, aż zostanie zaspokojona. Ktoś dręczony głodem, myśli tylko o jedzeniu. Zajęci pilną pracą, myślą tylko o jej skończeniu.

A zatem, chcąc poprawić koncentrację, trzeba nie tylko pracować w sprzyjającym jej miejscu, ale przede wszystkim wyeliminować wewnętrzne źródła rozkojarzenia.

Jakkolwiek każda praca wymaga napięcia fizycznego lub psychicznego, często zapominamy jednak o przestrzeganiu podstawowych reguł wszelkiego wysiłku, to znaczy o najkorzystniejszym poziomie pobudzenia fizjologicznego i o przemienności napięcia oraz odprężenia. Aby osiągnąć maksymalną wydolność, czyli wykonywać najlepszą pracę przy jak najmniejszym zmęczeniu, trzeba włożyć w nią tyle tylko wysiłku, ile ona wymaga i pozwolić organizmowi odzyskać energię, zanim napięcie nie spiętrzy się na tyle, żeby stać się przeszkodą dla wydajnej pracy. Codzienne doświadczenie uczy, że zbyt wysoki lub zbyt niski poziom pobudzenia nie służy wydajności. Rzeczywiście, trudno jest włożyć w coś wysiłek fizyczny lub psychiczny, gdy jest się nadmiernie pobudzonym lub w wół śpiącym.

Obawa o wydolność, jedna z form stresu, może pobudzać organizm i zachęcać do działania. Z drugiej strony, zbyt intensywny stres powoduje podział uwagi między „ja” i pracę, a w konsekwencji pogorszenie wydolności. Gdy dąży się do maksymalnej wydolności, trzeba znaleźć najkorzystniejszy, optymalny poziom pobudzenia organizmu.

Druga reguła maksymalnej wydolności polega na przeplataniu napięcia i odprężenia. Nasza zdolność do wykonywania wysiłku fizycznego lub psychicznego jest ograniczona: ciągły i intensywny wysiłek przyspiesza pojawienie się zmęczenia.

Więcej pracy, i to pracy dobrej jakości, można wykonać, robiąc regularne przerwy na odprężenie się, niż działając bez przerwy przez kilka godzin. Przerwy uprzedzają kumulację napięcia, a zatem chronią przed pojawieniem zmęczenia. Przerwy nie mogą być zbyt długie – często wystarczy kilka sekund czy minut, aby się odprężyć. Tak więc, wstanie na chwilę od stołu czy przeciągnięcie się w trakcie nauki przynosi pożądane wytchnienie, pozwalając przy tym zachować skupienie pracy. Po godzinie ciągłej koncentracji trzeba sobie zrobić dłuższy odpoczynek, podczas którego należy zająć się rzeczami mającymi jak najmniej wspólnego z wykonywaną pracą.

Michał Wnęk

CDR O/Kraków

